



Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Прев 266/2017
12.04.2018. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судије др Драгише Б. Слијепчевића, председника већа, судије Бранка Станића и судије Гордане Ајншпилер-Поповић, чланова већа, у правној ствари тужиоца Република Србија, Влада Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво, Београд, против тужених: 1) Институт за молекуларну генетику, генетичко инжењерство Београд, 2) Биолошки факултет Београд, 3) Математички факултет Београд, 4) Факултет за физичку хемију Београд, 5) Физички факултет Београд, 6) Хемијски факултет Београд, 7) Географски факултет Београд, које заступа Емир Јашаревић, адвокат из ... и 8) АА ..., чији је пуномоћник Мирослав Јеремић, адвокат из ..., у поступку по ревизији тужиоца против пресуде Привредног апелационог суда Пж 1085/17 од 09.03.2017.године, на седници већа одржаној дана 12.04.2018.године, доноси

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ ревизија тужиоца.

ПРЕИНАЧАВА СЕ пресуда Привредног апелационог суда Пж 1085/17 од 09.03.2017.године и Привредног суда у Београду П бр. 7488/2015 од 15.12.2016.године у делу којим је правноснажно одбијен тужбени захтев и одлучено о трошковима и **ПРЕСУЂУЈЕ:**

1. УСВАЈА СЕ тужбени захтев и утврђује да је тужилац оснивач првотуженог са уделом у износу од 100%.

2. ОБАВЕЗУЈУ СЕ тужени од првог до осмог реда да тужиоцу солидарно исплате на име парничних трошкова износ од 45.000,00 динара са затезном каматом од извршности до исплате, у року од 15 дана од пријема отправка одлуке.

3. ОБАВЕЗУЈЕ СЕ осмотужени да тужиоцу накнади парничне трошкове у износу од 300.000,00 динара са затезном каматом од извршности одлуке до исплате, у року од 15 дана од пријема отправка одлуке.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Београду П бр. 7488/2015 од 15.12.2016. године, у изреци под један, одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се утврди да је оснивач првотуженог са уделом од 100%, као неоснован. Ставом два изреке, одбачена је тужба у делу у коме је тужилац тражио да се наложи Одељењу судског регистра Привредног суда у Београду да на основу наведене пресуде изврши упис промена оснивача у регистарском улошку 5-433-00, тако што ће тужиоца уписати као оснивача са уделом од 100% уз брисање туженог осмог реда и правног претходника туженог другог, трећег, четвртог, петог, шестог и седмог реда. Ставом три изреке, одбијен је предлог за одређивање привремене мере. Ставом четвртим обавезан је тужилац да туженима од првог до седмог реда накнади трошкове поступка у износу од 1.026.000,00 динара, а ставом пет је обавезан тужилац да осмотуженом накнади трошкове поступка у износу од 345.000,00 динара.

У поступку по жалби тужиоца, Привредни апелациони суд је пресудом Пж 1085/17 од 09.03.2017.године жалбу тужиоца одбио као неосновану и потврдио пресуду Привредног суда у Београду П бр. 7488/2015 од 15.12.2016.године.

Против другостепене пресуде, тужилац је изјавио благовремену и дозвољену ревизију у делу којим је правноснажно одбијен тужбени захтев и одлучено о трошковима првостепеног поступка из разлога погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао ревизијом побијану другостепену пресуду на начин прописан чланом 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 од 28.09.2011.године и „Службени гласник РС“ бр. 55/14), па је одлучио као у изреци ове ревизијске пресуде из следећих разлога. Ревизија тужиоца је основана у делу одлуке о захтеву за утврђење да је тужилац оснивач туженог првог реда са 100% и трошковима, док је у преосталом делу иста неоснована.

Ревизијом побијана пресуда није захваћена битним повредама из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на које се у ревизијском поступку пази по службеној дужности.

Према чињеничном стању које је утврђено у поступку, решењем Фи бр. 1395/85 од 14.06.1985.године, друготужени је уписан као Радна Организација на основу акта о оснивању РО Центар за генетско инжењерство који је закључен између ООУР Термовент у саставу РО 14. децембар и Природно математичког факултета Универзитета у Београду. Решењем Фи 1570/89 од 23.06.1989.године, извршен је упис конституисања субјекта уписа, промене фирме и лица овлашћеног за заступање, тако што је уписан назив РО Институт за молекуларну генетику и генетско инжењерство са оснивачима РО 14. децембар ООУР Термовент и Природно математички факултет Универзитета у Београду. Наведени упис извршен је на основу Самоуправног споразума о удруживању рада радника у Институт за молекуларну генетику и генетско инжењерство усвојеном на референдуму 14.04.1989.године. Решењем Фи 9478/90 од 24.10.1990.године, Природно математички факултет је брисан из регистра

привредних субјеката услед усклађивања организација са друштвеним делатностима и Законом о универзитетима, а решењем од 25.06.2007.године извршен је упис у судски регистар промене оснивача првотуженог, тако што је као оснивач уписана Република Србија са уделом од 100%, а брисани су оснивачи РО 14. децембар Београд, ОУР Термовент и Природно математички факултет Универзитета у Београду. Наведено је извршено на основу Закључка Владе Републике Србије 05 бр. 46-10013/2006 од 23.11.2006.године и Споразума о утврђивању удела државне својине у средствима које користи институт. Ово решење о упису Републике Србије са уделом од 100% и брисању тужених као оснивача је укинато одлуком Привредног апелационог суда Пвж 2957/2013 од 17.04.2013.године донетом на основу одлуке Уставног суда Уж 3443/2010 од 21.03.2010.године. Привредни суд је решењем од 10.10.2014.године одбио захтев предлагача –овде првотуженог да се изврши упис промене оснивача првотуженог, тако што ће се као оснивач уписати Република Србија са уделом од 100% и да се бришу до тада означени оснивачи – осмотужени и Природно математички факултет Универзитета у Београду. Наведено решење је потврђено решењем Привредног апелационог суда Пвж 46/15 од 10.02.2015.године.

У поступку приватизације друштвеног предузећа „Термовент“ Београд једног од оснивача првотуженог, осмотужени, као купац је дописом од Агенције за приватизацију дана 14.08.2014.године обавештен да је субјекат приватизације био оснивач Института, али да је у складу са актом о оснивању од 01.03.2007.године једини оснивач те установе постала Влада Републике Србије, док су претходни оснивачи „Термовент“ и Природно математички факултет иступили из друштва. Закључком Владе 05 бр. 46-10013/2006 је утврђено да је удео државне својине у средствима која користи првотужени 100%, односно да су наведена средства у целини државна својина и прихваћен је текст споразума који је саставни део закључка. Предметним Споразумом о утврђивању удела државне својине у средствима која користи првотужена бр. 46/296/2006 од 17.12.2006. године, који је потписан од стране директора Републичке дирекције за имовину Републике Србије и тадашњег директора првотуженог ББ констатовано је да је удео државне својине у средствима које користи првотужени 100%, као и да Република Србија преузима оснивачка права сразмерно уделу државног капитала утврђеног споразумом.

Нижестепени судови закључују да је споразумом закљученим са Дирекцијом за имовину Републике Србије утврђено да је удео тужиоца у средствима које првотужени користи 100%, али да она не представљају оснивачки удео, већ се ради о средствима која првотужени користи само у обављању своје делатности. Стога својина на наведеним средствима не чини тужиоца власником било каквог па ни оснивачког удела у првотуженом. Нижестепени судови из тих разлога одбијају захтев тужиоца да се утврди да је он оснивач првотуженог са уделом од 100%. Другостепени суд указује и да Закључак Владе и Споразум о утврђивању удела државне својине не могу самостално послужити као доказ о томе да је дошло до утврђења удела државне својине у средствима које користи субјекат уписа, јер тужилац није доставио доказе да је поступао у складу са одредбама члана 48. став 3. Закона о средствима у својини Републике Србије, тј. да је поднео предлог за закључење споразума правном лицу које користи средства у државној својини, нити је доставио доказе да постоји одлука надлежног органа првотуженог на основу које је директор субјекта уписа потписао предметни

споразум. Стога налази да споразум није закључен у законом прописаном поступку, па се на основу њега не може утврдити удео тужиоца, ни статус тужиоца као оснивача туженог са уделом од 100%. При том се указује и да је тужилац стекао право да тражи да се у парничном поступку утврди да постоји његов удео у средствима које првотужени користи као и проценат удела, али, према налажењу другостепеног суда, тај захтев није поднет у конкретном спору. Стога судови констатују да иако су средства која првотужени користи у оквиру своје делатности у својини тужиоца, то тужиоца не чини власником оснивачког удела првотуженог, те како тужилац не доставља доказе да је наведена средства унео као оснивачки улог у друштво, нити да су оснивачи првотуженог пренели на тужиоца свој оснивачки удео, одбијају тужбени захтев.

Овакво становиште нижестепених судова Врховни касациони суд не прихвата као правилно и на закону засновано. Неспорна је чињеница да је првотужени основан као Радна организација на основу аката о оснивању РО Центра за генетику и генетско инжењерство закљученог између ОУР Термовент у саставу РО 14. децембар Београд и Природно математичког факултета и да су као оснивачи уписани РО 14. децембар ОУР Термовент и Природно математички факултет Универзитета у Београду, који је правни претходник друго до седмо туженог, јер је иста услед усклађивања организације за друштвеним делатностима и Законом о универзитетима, престао са радом. Првотужени је одлуком Управног одбора од 03.09.1998.године пренео опрему и непокретности у својину Републике Србије и констатовано да ће Институт поднети захтев Републичкој дирекцији за имовину Републике Србије за укњижбу државне својине на непокретностима. Влада Републике Србије је 23.11.2006.године донела Закључак којим је утврдила да удео државне својине у средствима која користи првотужени износи 100%, односно да су наведена средства у целини државна својина. О томе је закључен и Споразум о утврђивању удела државне својине у средствима која користи првотужени, који је потписан од стране директора Републичке дирекције за имовину РС и директора првотуженог ББ. Наведеним споразумом констатовано је да је удео државне својине у средствима које користи првотужени 100%.

Осмотужени, односно његов правни претходник према утврђењу нижестепених судова није извршио своје обавезе у складу са чланом 5. акта о оснивању првотуженог, односно никада није уплатио средства у износу од 5.000.000,00 тадашњих динара. Као неспорно је такође утврђено да ни у процесу приватизације осмотуженог имовина коју користи првотужени није била предмет приватизације, јер су сви потенцијални купци били обавештени од стране Агенције за приватизацију да субјект приватизације није оснивач првотуженог, те стога иста права нису била предмет продаје.

Имајући у виду наведено утврђено чињенично стање, тужилац је поступио у складу са одредбама члана 48. Закона о средствима у својини Републике Србије. Споразум који је закључен између овлашћених лица тужиоца и првотуженог, у складу са Закључком владе Републике Србије, представља споразум у смислу члана 48. став 3. Закона о средствима у својини Републике Србије. Наведени споразум није поништен, нити је његов поништај тражен, те стога исти производи правно дејство. Тим споразумом је констатовано да је удео државне својине у средствима које користи првотужени 100% и да Република Србија преузима оснивачка права сразмерно уделу државног капитала утврђеног споразумом.

Утврђено је и да правни претходник осмотуженог није извршио уплату оснивачког улога предвиђеног у износу од 5.000.000,00 динара. У поступку приватизације није извршена продаја оснивачких права правног претходника осмотуженог на првотуженом. Зато је удео државне својине у средствима које користи првотужени 100%. Првотужени је правно ваљаним споразумом уступио сва оснивачка права тужиоцу. Зато је основан тужбени захтев којим је тужилац тражио да се утврди да је он оснивач првотуженог са уделом од 100%. Неприхватљив је став нижестепених судова захтевом формулисаним у тужби (као захтев за утврђење да је тужилац оснивач првотуженог са уделом 100%) није обухваћен и за утврђење да је он оснивач првотуженог са уделом од 100%. Напротив одредба члана 48. Закона о средствима у својини републике, је транзиционог карактера. Њен циљ је да се утврди удео државне својине у средствима која користи друго правно лице и да се с обзиром на утврђени удео утврди проценат удела оснивача и изврши њихов упис.

Из наведених разлога, а на основу члана 416. став 1. и члана 414. став 1. Закона о парничном поступку, одлучено је као у изреци ове пресуде.

Одлука о трошковима спора је донета на основу одредбе члана 165. став 2. ЗПП-а.

Према успеху странака у спору, а на основу одредбе члана 153. ЗПП одлучено је да се тужени од првог до осмог реда обавезу да накнаде трошкове тужбе као солидарни дужници у износу од 45.000,00 динара. Осмотужени је обавезан да тужиоцу сам накнади трошкове четири одржана рочишта у износу од по 46.500,00 динара, једног неодржаног рочишта у износу од 24.000,00 динара и састав два поднеска по 45.000,00 динара, тј. укупно 300.000,00 динара. Тако је одлучено због чињенице да су тужени од првог до седмог реда одмах по пријему тужбе признали тужбени захтев.

Тужилац трошкове поступка по жалби и ревизији није тражио, у смислу члана 163. ЗПП.

**Председник већа-судија,
др Драгиша Б. Слијепчевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић